

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre . 8 frt=16 kor.
 Fél évre , . 4 frt= 8 kor.
 Negyedévre . 2 frt= 4 kor.
 Vidékre 1 frttal több.

SZABADSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 I. kör, Damjanich-utca. 118. sz.
 Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.
 „Nyilttér” sora: 15 kr.

Hirdetési díj: Egész oldal 10 frt. Fél oldal 6 frt. Negyed oldal 5 frt.
 Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

Megjelenik minden szerdán.

Egyes szám ára: 15 kr.

Kisebb hirdetéseknek minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el a kéziratok nem adatnak vissza.

A hatósági stylus.

Mamusich Lázár polgármestere sok minden tekintetben nevezetes korszakot teremtett Szabadka város történetében.

A családok, lopások, sikkasztások fegyelmi vétségek és számos egyéb visszaéléseknek ez idő alatti megtörténte mellett Magyarország harmadik városának tanácsa még iskolai gyermekekre és szegénytelen virgács útéseket kapott nem egyszer a minisztériumtól, a mikor oda fenn bámulva látta a magyar minisztérium, hogy Szabadka város törvényhatóságának magyar nyelven sem fogalmazni, sem írni nem tudnak. Az ilyen iskolás gyerekeknek való írásbeli fedéseket kénytelen kellett behozták ugyan a városi közgyűlés asztalára, de a miniszteri leiratnak csak azt a részét olvasták fel, a mi az ügy esetleges érdemére vonatkozott, a leczkét pedig zsebre vágják, ha az ellenzék egyik másik tagja e virgács osztásról külön értesülést nem nyer.

És mi történt?

Megtörtént az, hogy a tanácsbeli urak el sem pudeálták magukat, nevetnek a miniszteri virgácsos aztán folytatták régi rendszerüket, miután a leczkét megérteni sem voltak képesek.

Ma előttünk fekszik egy közgyűlési meghívó, mely megmutatja Mamuzics Lázár polgármester aláírása mellett: mennyire ismerik e torony alatt ez idő szerint még hivatalos nyelvünket, — a m a g y a r t.

Ezt a közgyűlési tárgysorozatot érdemes nem csak a szabadkaiaknak, de a vidékieknek is elolvasni, mert nincs az a debreczeni csizmadia, a ki ilyen kaptafát használjon munkájánál, mint a mi szabadkai uraink „tárgyában” dolgozó nagy emberek.

Kibocsájtottak a milleniumot

megnyitó első városi közgyűlésre vonatkozólag ugyan és egy meghívót, a mely meghívó ezen évi januárius hó 21-én megtartandó városi közgyűlésre vonatkozik, és ennek tárgysorozatában 76 ügy drb: felvétele jeleztetvén, nem kevesebb mint 51-szer fordul elő az a zárszó:

„tárgyában.”

Aki ezt a kuriosiumot olvasni akarja, az tekintse át azt a meghívót, melyet lapunk a mai számában szó szerint közlünk.

Ennél ékeesebb magyarázat arra nézve, hogy a Szabadkai törvényhatósága urainak jogosan suhint el olykor a magyar minisztérium, — teljesen felesleges.

Városi közgyűlés.

Szabadka szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1896. évi január hó 21-én d. o. 9 órakor a „Pest város”-hoz czimzett szálloda nagytermében rendes havi közgyűlést tart. Tárgysorozat: Biráló választmány bemutatja a IV. és V. körben választott és igazolt új városi képviselők névjegyzékét. Polgármesteri jelentés a 1896. évi december havi közigazgatási állapotáról. Tanács javaslata az 1895. évi XLIV., XLV., XLVI., XLVII. és XLVIII. törvények meg hirdetése tárgyában. Nagyméltóságú belügyminiszterium magas körrendelete a város területén tagtözködő szerb alattvalók összeírása tárgyában. Nagyméltóságú belügyminiszterium magas leirata az állami anyakönyvvezetők kinovezése és ezzel kapcsolatban polgármester intézkedése Piukovics Dénes és Tary István anyakönyvvezetők s volt törvényhatósági tisztviselők felmentése tárgyában. Nagyméltóságú kereskedelemügyi minisztérium magas körrendelete az 1890. év I. t. cz. végrehajtása körül szerzett tapasztalatokról teendő jelentés tárgyában s ezzel kapcsolatban. Hoves vármegye közönségének körirata. Nagyméltóságú földművelésügyi minisztérium magas leirata az erdőörök fegyverhasználati joga tárgyában. Nagyméltóságú vallás és közoktatási minisztérium magas leirata a Trenesényi Illés-féle hagyatékok, illetve alapítvány tárgyában, ezzel kapcsolatban tanács javaslata ugyanazon tárgyában. Nagyméltóságú belügyminiszterium magas leirata a lakbér szab. rendelet jóváhagyása tárgyában. Nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi minisztérium magas leirata a városi erdőknek állami kezelésbe adására vonatkozó szerződés jóváhagyása tárgyában. Nagyméltóságú belügyminiszterium magas leirata az „Ezredéves” kiállítás alkalmából a koronázási ünnepély évfordulóján rendezendő ünnepély és hódoló felvonulás tárgyában Nagyméltóságú magy. kir. belügyi-

miniszterium magas körrendelete az örökösödési eljárás megindítása tárgyában. Nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium magas körrendelete az örökösödési törvény 23. §-ának mikénti végrehajtásáról. Nagyméltóságú belügyminiszterium magas körrendelete az „Ezredéves” országos kiállítás egészségügyi osztályában való részvétel tárgyában. Tanács javaslata a baromfiak fertőző betegségének meg gátolását czélzó szabály-rendelet alkotása iránt. Tanács javaslata a tanítónő képezde részére szükséges telek első megszavazása tárgyában. Tanács javaslata Dékány Gáspár által foglalt közterület megváltása tárgyában. Tanács javaslata Mihálykó Antal által foglalt közterület megváltása tárgyában. Tanács javaslata Tumbász János által foglalt közterület megváltása tárgyában. Tanács javaslata a bajmoki nagyvendéglő eladásának harmadszori megszavazása tárgyában. Tanács javaslata a gubó raktár részére adandó telek első megszavazása tárgyában. Tanács javaslata a sándori nagyvendéglő bérbeadására tartott árlejtés jóváhagyása tárgyában. Tanács javaslata a palicsi nagyvendéglői berendezés elárverezése tárgyában. Tanács javaslata az iparos munkák és anyagszükséglet beszerzése, továbbá a petróleumos utca lámpák ellátására tartott árlejtések jóváhagyása tárgyában. Tanács javaslata a „Pest” szálloda kapubejárata ügyében. Tanács javaslata az iskolaszéki elnök előterjesztésére a polgári leány és polgári fiú iskolák mikénti elhelyezése tárgyában. Tanács javaslata az üresedésben levő tanári állásokra beérkezett kérvények folytán választások megejtése tárgyában. Tanács javaslata az iskolaszéki elnök jelentésére a polgári fiú iskolában segéditanítói állásoknak rendezéské leendő átszervezése tárgyában. Tanács javaslata a „Biráló választmány” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Statistikai bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Népnevelési bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Gazdasági bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata az „Egészségügyi bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Számvizsgáló bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Közoktatási bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Szegényügyi bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Nyugdíjügyi bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Számonekérőszéki tagok megválasztása tárgyában. Tanács javaslata a „Lóavató bizottság” megválasztása tárgyában. Tanács javaslata az „Egészségügyi bizottság” megválasztása tárgyában. Tanács javaslata az „Iskolaszéki megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Palics bizottság” megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a „Munkaképtelenné vált törvényhatósági alkalmazottak” megvizsgálására kirendelt bizottság megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a szerv. szab. rend. módosítására kiküldendő bizottság megalakítása tárgyában. Tanács javaslata a mérnöki hivatalba egy műszaki díjnak alkalmazása tárgyában. Tanács javaslata a Teleki házban bérelt ovoda és a Radonvácz püsztai iskola helyiségére vonatkozó szerződések feltételeinek helyesbitése iránt. Tanács javaslata özv. Vojnich Félixné nyugdíj előírásnak helyesbitése iránt. Tanács javaslata Péter Venczel városi zenész nyugdíjazása tárgyában. Tanács javaslata Antunovics Andor I. alkapi-

tány nyugdíjazás iránti kérvénye tárgyában. Tanács javaslata az ujonan berendezendő köztemetőn egyes felekezetek részére, külön temetőzési hely kijelölése tárgyában. Önkéntes tűzoltótestület jelentése a kolozsvári országos kongresszuson elért verseny-eredményről. Polgármester jelentése a Palics tóba halmag beszerzése tárgyában. Tanács javaslata Hirsch Mihály többlet követelése tárgyában. Tanács javaslata dr. Klein József és Basits P. Mihály részére törlési nyugta kiállítása tárgyában. Tanács javaslata Haverda Boldizsár kérvényére illeték helyesbítése iránt. Tanács javaslata Lénárd Máté által asfalt járda költség ezimben befizetett 179 frt 80 kr. után előírt 8 %-os kamat leírása iránt. Tanács javaslata Pánczér József legeltetési illetve jószág tartási illetményének megállapítása tárgyában. Tanács javaslata „Iparos ifjak országos egyletének” segélyzése tárgyában. Tanács javaslata Malagurski Antal és társainak fellebbezése tárgyában. Tanács javaslata a szabadkai villamos vasut vállalat ajánlata tárgyában. Tanács javaslata Radnics Pál fellebbezése tárgyában. Tanács javaslata a „Fűzfás” utca kiaszfalozása tárgyában. Tanács javaslata Dr. Wilhelm Adolf jelentésére Ivanics Antal irnok betegsége tárgyában. Tanács javaslata Puzich Márk pénztári tiszt szabadság iránti kérvényére. Tanács javaslata Papp Mihály kérvényére a város kötelekbe leendő felvétel iránt. Ugyanaz Urbán Vendel kérvényére. Ugyanaz ifj. Kal-dorás József kérvényére. Ugyanaz Papp Imre kérvényére. Tanács javaslata a ketté választott városi szerb iskola bérlete tárgyában. Tanács javaslata a „Szarvas Gábor” emlék segélyzése tárgyában. Tanács javaslata a „II. Országos és Egyetemes” tanügyi kongresszus segélyzése és ugyanoda képviselők küldése tárgyában. Tanács javaslata Zanbauer Agoston kérvényére befizetett nyugdíjának visszatérítése iránt. Tanács javaslata Dr. Schön Géza orvos oklevelének meghirdetése tárgyában.

E különféle ügyek tárgyában. Tegnap csakugyan megkezdett a tárgyalás Schmausz főispán elnöke alatt, azonban a tárgy halmaz miatt még ma is folytatják a az ülés vége valószínűleg csak csütörtökön délelőn fejeződik be. **Lapunk jelen számában tehát a közgyűlésről, valamint több híreinkről nem referálhatunk.**

Egy új találmány.

— Nincs többé vasuti szerencsétlenség. Simon István debreczeni ev. ref. tanító, egy igen áldásos találmánnyal gazdagította a világot. Az ő találmánya megszünteti a vasuti szerencsétlenségeket, a melyek pedig az egész földterületén ezer, meg ezer ember életébe kerülnek évenként. Valóban, ha találmánya a gyakorlatban beválik, az emberiség Simon Istvánnak nagy hála lesz kötelezve. Pedig azt kell hinnünk, hogy a találmány jó, mivel több szaktudós, kikkel Simon felfedezését közölte, bátorította őt arra, hogy találmányára kérjen szabadalmat. Sok unszolásra ezt meg is tette, s a szabadalom levelet ő Felsőge aláírásával a kereskedelemtügyi minisztérium utján megkapta. A találmány czime: „Vonat összelátközések megállítására szolgáló berendezés”. Az érdekes és nagyfontosságú találmányról közöljük a következő ismertetést: A találmány lényege az, hogy ha téves váltó-állítás következtében két állomás közt két vonat szembe indul egymással, azonnal elektromos csengő szóllal meg úgy az egyik, mint a másik lokomotivon és pedig a vonatvezető szomszédságában, ki is, a mint ezt a jelzést hallja, azonnal megállíthatja a vonatot. De ezenkívül

a két állomás közt robogó vonatok vezetői telefon utján még beszélgethetnek is egymással. Ha váltakozó áramot vezetünk az elektromos csengőn keresztül, úgy nemcsak a szembe menő, hanem az egymás után haladó vonatok is csengetnek egymásnak, mihelyt pedig ez a figyelmeztetés bekövetkezett, a vonatvezetők a telefonon megkezdhetik utirányukat, menetsebességüket és így elhárítják az összelátközést. Az elektromosság vezetésére a vasuti sinek felett körülbelül félszáz méterre egymástól két elszigetelt csupasz drót vezetendő egyik állomástól a másikig, a hol minden összekapcsolódás vagy levezetés nélkül végződnek. E drótokkal olyan villa alaku rud közli az áramot, mint a minő a felső vezetékű elektromos vasutak kicsijain tényleg alkalmazásban van. Mig egy vonat mozog két állomás közt, addig csengetés nem történik, mihelyt azonban másik is lép a pályára, azonnal áramzárás következik be, s a csengők megszólalnak. Az állomások vágányai felett is lesznek vezeték, a melyek a sinnel együtt lesznek válthatók. A tilos vágány vezetékai pedig egymással kapcsolandók össze, mi által az következik be, hogy ha az állomásra berobogó vonat ilyen vágányra téved, maga-magának azonnal csengetni fog, mely esetben a vonatvezető rögtön tájékozva van a veszedelemtől s a vonatotidejében megállíthatja.

Irodalom, művészet.

Színház.

A hét első napján a komoly muzsának áldozott színházunk: Romeo és Julia került színre. Juliát ez alkalommal láttuk először Hahnel Aranka k. a. által személyesítve. Hahnel Aranka, mint tudjuk, leánya Szabó Ilka asszonynak, a vidék egyik legjelesebb, — ma már nyugalmazott, — drámai színésznőnek, a kítől úgy látszik tanul: tartást, járást-kelest, mozgást a színpadon s az előadás módjait és technikáját; melyet azonban át- és átjár az eleven élet melege, és így játékában nincs semmi kopirozás, hanem saját énjét adja a formának. Mondhatjuk, hogy Julia némileg önálló alakítás volt, ezt megérezte a közönség ama része, ki már több Juliát is látott a Hahnel Arankán kívül. Azt pedig felesleges magyarázni, mily nagy dolog az, ha az alakító színésznek sikerül, a maga intenzióit megértetni a közönséggel. Hahnel Arankának ez sikerült, úgy miként Szakács Andornak, ki ma ismét a régi jó színész volt és Merkurio szerepében tökéletes alakot mutatott be. Romeot Molnár László játszotta röviden és jól.

A királyfogás, Üdvöske, Kis alamuszi és a Szultán mind azért lettek megismételve, hogy alkalom adassék Inkei G. kisasszonynak magát megkedveltetni a publikummal; ami részben sikerült is. A művész barátai föl is használták a kellő alkalmat és valahányszor csak lehet, lelkes tapsokkal hívták ki a lámpák elé.

Ujdonsága is volt a hétnek. „A mintaférj” című bohózat szombaton került színre, kevesebb publikum előtt, mint a mennyi ezen neveltető mozzanatokban gazdag vígjáték megérdemelt volna. A részvétlenség oka, hogy ugyanazon napon volt az izr. nőegylet bálja és a közönség java-része ott gyülekezett össze ezen estén. A „Mintaférj”

még e hét folyamán újra színre hozzák, bírálatunkat azon alkalomra tartjuk fűnn.

A „Pillangó csata,” a „Szökött katona,” továbbá „Lári és Fári” a régi szerep osztással és a régi sikerrel adattak.

Szokás szerint, most még a jövő heti műsört illenék közölni, de nálunk az teljesen felesleges papir és festék pocsékolás lenne, mert Halmay művezetése alatt hetenkint csak azért változik hétszer a hét elején kiírt műsor, mert a hétnek csak hét napja van.

— **Műsor.** Ma szerdán, január 22-én, páratlan bérlet (19. sz.) Inkey Gizella fellépésével „Az üdvöske” Audran közkedveltségű nagy operettje. Csütörtökön jan. 23-án (bérlet szűnet) Bihari Zoltán karnagy jutalomjátékául, itt először: „Szép Heléna Ilionban”, eredeti nagy operette. Zenéjét szerző Geiger A. Mór. Pénteken jan. 24-én (bérlet 20 sz.) itt másodszor „A mintaférj” nagyhatású francia vígjáték.

— **A „Zenélő Magyarország”** közkedvelt zenemű folyóirat január 15-iki II. száma tartalmaz két szép új magyar dalt. II. S. Jones „Palerno” keringőjét s a hírneves svéd Halfdan-kjerulf „Bölcső dalát.” A pártolásra érdemes hazai zenemű lap ára negyedévre 6 fizetetre hatvan zeneoldal tartalommal 1 frt. előfizetheti a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalánál Bpest, Csengeri utca 62 sz. Ugyanitt jelent most meg Dr. Greizinger Iván „165 Hege dű áti rata”-a egy hegedűre írt 60 lap terjedelmű zenemű kötet; mely 117 eddig még szóval zeneszerzők legszebb műveit remekül sikerül átírtokban tartalmazza. A hegedűjátékosoknak igen becses kötet ára 3 frt. A hegedű átiratból mintávet a Zenélő Magyarországból mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal

— **Az, 1848-49-iki Magyar Szabadságharcz Története** című illusztrált munkából most jelent meg az 51-ik füzet, a melyben Gracza György a debreczeni országgyűlés működését uondja el számos eddig ismeretlen adat felhasználásával. A füzet képei ezek Ágyugolyók, granátok a szabadságharczából. A budapest Ujépilet kaszárnya 1849-ben. Honvéd-dob. Orosz kovás-puska 1849-ből. Ujvidék ostroma 1849 június 2-án Damjanich csibukja. Gr. Bathány Lajos szivarszipka. Orvos ezinderes-lőfegyvere 1849-ből. A nagyszabású munka néhány fizetettel több lesz mint tervezetett, de a tavasz folyamán okvetlenül befejeztetik. Ugy a már megjelent két kötetre, mint a most folyó füzetekre a kiadó cég (Wodainer F. és Fiai) még mindig elfogad megrendeléseket.

— **A Pallas Nagy Lexikona** 139—142 füzetei az összes ismerteknek Kápolnai—Kerman címszavak közé eső anyagát magyarázzák. A szöveg rajzokkal különben is gazdagon tarkított füzeteket ezuttal igen sok és becses külön melléklet is disziti. Mindjárt a 139. füzet elején találjuk a Kárpátok nagy abroszát, mely egyformán hasznos lehet a laikusra, a turistára és a földrajzi tudományok kedvelőire nézve is oly pontosan és nagy arányokban van feltüntetve a nevezetes hegység minden kiágazása; a keményítő gyártás készületeit tanulmányozva, mindenki egyszerre tisztában van e fontos iparikk előállításának módjával; a szintén ezen füzetben adott Keselyük fametszet pedig gyönyörű csoportozatban mutatja be ezen érdekes állatok különféle fajait. A 140. füzet

legszebb melléklete egy pompás színnyomat, mely a Majolikáipar legkiválóbb külföldi remekeit mutatja be s tiszta nyomás, izlés és színpompá tekintében ritkítja párját, egy térkép Déli Európa állapotát tünteti föl az első három kereszties háború idejében; a kétszárnyak melléklete pedig az e csoportba tartozó állatokat ábrázolja. A 141. füzet elején adott térképben ismét Déli Európa politikai felosztását kapjuk a negyedik kereszties háború óta; a Kétszárnyak szép fametszete pedig a denevérek számos példányát tünteti fel, tiszta és jól sikerült képekben, míg a harmadik mellékleten Khina térképét látjuk. A 142. füzethez a Kigyók cikkének első képmelléklete, van csatolva, s a szép fametszet a Pallas nyomdából került ki; az utána következő Kis-Kütkülő vármegye térképén meglátszik az a lelkiismeretes gond és pontosság, melylyel a Nagy Lexikon szerkesztőse főleg a hazánkra vonatkozó ismereteket tárgyalja; a Kolibrik pompás színnyomatú képén végül festői csoportozatban látjuk e ragyogó tollú exotikus madarak ritkább példányait. E párat bőkezűséggel nyújtott illusztrációkhoz méltóképen sorakozik a füzetek magas színvonalon álló magyarázó szövege is s melyet ez idő szerint több mint 300 kiváló tudós és szakiró tollából állít össze a főszerkesztő. Hazai tudományunk és idodalmunk e kitűnőségeit joggal nevezhetnők a „Nagy Lexikon gárdájának“ s azon elismert tekintély, melynek a nagy közönség előtt méltán örvendenek, felment bennünket attól a kötelességből, hogy az e füzetekben foglalt számos fontosabb cikket külön is földicsérjük.

FARSANG.

Jelmezbál.

Tehát báli tudósítást kíván tőlem a te. Szerkesztő Ur? Persze, kívánni könnyű, de megtenni! megtenni! — Hogy ez nehéz és felelőségterhes munka, azt be fogja látni még egy ellenzéki lapszerkesztő is, aki különben éppenséggel nem akar semmit sem belátni, mint azt, amit ő maga belátni akar.

Tehát b. lapja kedves és nem kedves, nyájas és nem nyájas, szives és szivtelen, érdekelt és nem érdekelt olvasóinak azt kell elmondanom, hogy a f. hó 17-én megtartott izr. nőgyelet jelmez-estélye miként folyt le és a jelmezbe öltözött hölgyek közül kit illet ama híres alma, melyért három istennő sem restelt bíró elé állni. — Szóval:

„Melyik volt szebb? melyik díszesebb?
Melyik nagyobb?“ . . . . .

A költő szavaival szólva (a magam meggyőződése is) így kellene felelnem:

„Talán az a magas delnő,
Aki kivált seregéből
Oly magasan mint egy zászló!
És mikor királynőnek nevezték
Nem hallgatott oda sem,
Mert csak magyar hölgy akart lenni.“

Nem! sort fogok tartani. Leszállok pégazusomról és referensi tiszttemhez mérten kellő komolysággal fogom elmondani a dolgok sorrendjét.

Kilencz óra lehetett, midőn egy hamis szemű, fitas óru menyecske ott a bálterem nagy karzatán így szól hozzám: „Talán a veteránok bálja lesz ma? hiszen celebritásai idősebb urak és csupa javakorbéli dámák vannak lenni a táncteremben?“

Türelem! szóltam kedves szomszédnőmhez, és ime, mint varázsszóra megnyílt a terembe vezető ajtó mindkét szárnya. — Piros Józsi zenekara rákezdte egyik legszebb indulóját. — A közönség sorfalat képezve kíváncsian nézett a czukrázda, illetőleg a tágra nyitott ajtó felé.

Volt is mit nézni!!

A jelmezesek felvonulása kezdődött.

Csupa fiatal, szép, tiszta, mosolygó arc. Az első Dr. Dominusz Simonné magyar díszruhában, fején a legszebb díszszel — a magyar asszonyok arany főkötőjével. Idézett versszakom minden szava reá illik. Utánna Kunetz Mariska k. a. lépett be Pompadur korabeli elegáns rokkoko toiletben, melyet annyi méltósággal és bajjal hordozott, mint maga a jelmez történeti emlékü megteremtője. Hasonló stílusba készült öltözéket viselt a baba — arcza Milkó Mórné és Dr. Geréb Mihályné. Euztán a virágjelmezek egész sora következett. Aki ebből a florából koszorot tudna kötni, az lenne csak ügyes kertész.

De nini, hiszen meg van! ott settenkedik a buzavirág (Dr. Csillag Károlyné) közül a legbajosabb kertész leányok egyike Vadász Gizella k. a., mellette csinos segédei Fridmann Rózsa és Steiner Riza Ó-Moroviczáról, ezek kezében még a száraz kóró is kivirítana, annál inkább érvényesült az a bájos vizililiom (Löbl k. a.) a legszebben viruló pünkösdi rózsza (Klein Ilona k. a.) a hozzáférhetlen magasban diszelgő havasi gyopár (Guttmann Ilona k. a.), kiknek személye is virággarnitúrái általános feltűnést keltettek. Érdekes, hogy a virággarnitúrák Friedmann Józsefné szabadkai műtermében készültek.

A természeti csodákban is bővelkedett ezen rendkívüli módon sikerült bálestély.

Volt pl. egy napraforgó (Fischer Melitta) és csodálatos! nem ő fordult a nap felé, hanem ő maga lett a nap, mely után fordult minden jó izlésű ember arca; tél, (Säffer Jolánka) melynek láttára mindenki felmelegedett; ördög, (Hirsch Ida) akit örömmel néztek; kéményseprő, (Lányi Mórné) kitől nem az apró, hanem a bajszos logények féltették álmuk nyugalma; darázs, (Dr. Blau Lajosné) kinek nézése, de nem a csipése fájt; tiroli leány, (Krammer Margit) kinek olyan gyönyörű termete, tizzes fekete szemei és bokát verő hajfonatai vannak, mint egy, a szépség versenyen kitűntetést nyert magyar leánynak; olasz leány. (Kunetz Ilonka) bájos szelid szemekkel és ezüst színű szőke hajfürtökkel; steier asszony, (Havasné) kedves filigran termettel; magyar paraszt leányok, (Spitzer és Dorner kisasszonyok) finom, szelid uri modorral; bájosan mosolygó sakktabla, (Dr. Bartanó) aki mindig maga nyeri meg a játszmat.

Szt. Kleofás, micsoda karaván!

Eszmeralda, Saffi, Kleopatra le a versenyterrről! Eihomályosultok, szebb nálatok az a kis kőzos oláh cigánylányka (Steiner Irma) aki mindenkit megbabonázott villogó szemével, piros ajkával és gyöngysor fogával, melyekkel versenyt csillogot fényes cigányöltözéke. Méltó társai voltak azok, melyeket a sugártermetű Beck Meláni, a kedves Majoros nővérek és a csinos Teltz R. k. a. viselt.

Miután a jelmezesekről elsoroltam, amit szegény fejem megjegyezhetet és a téréből kifogytam, zárom referádámat ama idézettel:

„Az életben csak egyszer van nyár,
Ha eltöltöd a nyarat, csak korója marad.“

Tóné.

HIREK.

— **Halálozás.** A szabadkai m. kir. adóhivatal tisztikara szomorodott szívvvel jelenti felejthetetlen kartársának Körmőczy János adótisztnek f. évi január hó 19-én este 9 órakor élte 31-ik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. Az elhunyt földi maradványai f. hó 21-én d. u. 3 órakor fognak a r. k. egyház szertartása szerint a bajai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke lengjen a felejthetetlen kartárs porai felett!

— **Hazafiatlan község.** A Bácska egyik nagy községében Bács-Szent-Tamáson felháborító határozatot hozott a napokban a képviselőtestület. A községi gyűlések jegyzőkönyveit, noha a községnek 4500 magyarajku lakosa van, még most is szerb nyelven és cizril betűkkel írják. A törvényellenes állapot megváltoztatása céljából a képviselőtestület legutóbb tartott gyűlésen Matoss János esperes és több társa indítványt terjesztettek elő, hogy ezentul magyar nyelven is vezessék a a jegyzőkönyveket. Ezt az indítványt 21 szóval 7 ellenében leszavazták.

— **Milleniumi történet.** Az „Atheneum“ r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története“ című tiz kötetes nagy munkából (millenniumi kiadás) megjelent az 53. és 54. füzet, a melyekkel a harmadik kötet („Az Anjou-Ház és Urökűsei“) befejezést nyert. Most gyors egymásutánban meg fog jelenni a második kötet („Az Arpádok kora“) többi hiányzó füzet, úgy, hogy ez a második kötet is rövid néhány hét alatt teljes fog lenni. Ez a most megjelent három füzet is pazar gazdagsággal van kiállítva. Közölve vannak ezekben a füzetekben a hussziták betörése, a török elleni védelemre, Zsigmond császár és király utolsó éveire, majd Albert király rövid uralkodására vonatkozó összes feltalálható történeti emlékek. Mindjárt a pompás műmellékletek ragadják meg figyelmünket. Az 53. füzet egyik igen érdekes műmelléklete „Valois Lajos koszaroztatása és Zsigmond esküvője“, egy középkori színes kép, mely Froissart krónikájának boroslói codexéből van átvéve; a másik műmelléklet pedig „Zsigmond római császárra koronázása“ jelenetét tünteti fel a római Szent Péter templom érczkapuján levő domborkép után. Az 54. füzet egyik műmelléklete kiváló díszénél, a másik pedig magyar történeti jelentőségénél fogva különösen érdekes. Amaz Albert királynak a bécsi udvari könyvtárban őrzött „Viridarium Imperatorum et Regum Romanorum“ című codexe első lapját mutatja színes hasonmásban; emez pedig „A francia király czimeradományá Garai Miklós részére“, — a báró Mednyánszky-család levéltárában őrzött eredeti után készült tökéletes rajz. A sűrű szövegképek közül fel kell említenünk a következőket, u. m.: „Basel középkori képe“ (Schedel Világkrónikájából); — „Pozsony VI. századi térképe“ (A Reider-féle bambergi térkép-gyűjteményben); — „Zsigmond császár a kölni dóm oltárképén“ (Gochner István egykoru festménye után); — „Albert király“ arczképe az ambrasi arczképgyűjtemény eredetije után; — „Albert király nagy pecsétje“, — „Neszmély“ látképe, — „Albert király kutja Neszmélyen“, pompás tájkép, mind kettő Cserna Károly eredeti rajzában stb. Egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 firt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 firt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombatton egy-egy füzetet kapnak.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

tány nyugdíjazás iránti kérvénye tárgyában. Tanács javaslata az ujonnan berendezendő köztemetőn egyes felekezetek részére külön temetőhely kijelölése tárgyában. Önkéntes tüzoltótestület jelentése a kolozsvári országos kongresszuson elért verseny-eredményről. Polgármester jelentése a Palics tóba halmag beszerzése tárgyában. Tanács javaslata Hirsch Mihály többlet követelése tárgyában. Tanács javaslata dr. Klein József és Basits P. Mihály részére törleszi nyugta kiállítása tárgyában. Tanács javaslata Haverda Boldizsár kérvényére illeték helyesbitése iránt. Tanács javaslata Lénárd Máté által asfalt járda költség czímen befizetett 179 frt 80 kr. után előírt 8%-os kamat leírása iránt. Tanács javaslata Pánczér József legeltetési illetve jószág tartási illetményének megállapítása tárgyában. Tanács javaslata „Iparos ifjak országos egyesületének“ segélyzése tárgyában. Tanács javaslata Malagurski Antal és társainak fellebbezése tárgyában. Tanács javaslata a szabadkai villamos vasút vállalat ajánlata tárgyában. Tanács javaslata Radnics Pál fellebbezése tárgyában. Tanács javaslata a „Fűzfás“ utcza kiaszfalozása tárgyában. Tanács javaslata Dr. Wilhelm Adolf jelentésére Ivanics Antal irnok betegsége tárgyában. Tanács javaslata Puzich Márk pénztári tiszt szabadság iránti kérvényére. Tanács javaslata Papp Mihály kérvényére a város kötelekbe leendő felvétel iránt. Ugyanaz Urbán Vendol kérvényére. Ugyanaz ifj. Kaldorás József kérvényére. Ugyanaz Papp Imre kérvényére. Tanács javaslata a ketté választott városi szerb iskola bérlete tárgyában. Tanács javaslata a „Szarvas Gábor“ emlék segélyzése tárgyában. Tanács javaslata a „II. Országos és Egyetemes“ tanügyi kongresszus segélyzése és ugyanoda képviselők küldése tárgyában. Tanács javaslata Zanbauer Agoston kérvényére befizetett nyugdíjának visszatérítése iránt. Tanács javaslata Dr. Schön Géza orvos oklevelének meghirdetése tárgyában.

E különféle ügyek tárgyában. Tegnap csakugyan megkezdett a tárgyalás Schmausz főispán elnöklete alatt, azonban a tárgy halmaz miatt még ma is folytatják s az ülés vége valószínűleg csak csütörtökön délből fejeződik be. **Lapunk jelen számában tehát a közgyűlésről, valamint több híreinkről nem referálhatunk.**

Egy új találmány.

— Nincs többé vasuti szerencsétlenség. Simon István debreczeni ev. ref. tanító, egy igen áldásos találmánnyal gazdagította a világot. Az ő találmánya megszünteti a vasuti szerencsétlenségeket, a melyek pedig az egész földterületén ezer, meg ezer ember életébe kerülnek évenként. Valóban, ha találmánya a gyakorlatban beválik, az emberiség Simon Istvánnak nagy hála lesz kötelezve. Pedig azt kell hinnünk, hogy a találmány jó, mivel több szaktudós, kikkel Simon felfedezését közölte, bátorította őt arra, hogy találmányára kérjen szabadalmat. Sok unszólásra ezt meg is tette, s a szabadalom levelet ő felsége aláírásával a kereskedelemügyi miniszterium utján megkapta. A találmány czíme: „Vonat összekötések megállítására szolgáló berendezés“. Az érdekes és nagyfontosságú találmányról közöljük a következő ismertetést: A találmány lényege az, hogy ha téves váltó-állítás következtében két állomás közt két vonat szembe indul egymással, azonnal elektromos csengő szóllal meg úgy az egyik, mint a másik lokomotivon és pedig a vonatvezető szomszédságában, ki is, a mint ezt a jelzést hallja, azonnal megállíthatja a vonatot. De ezenkívül

a két állomás közt robogó vonatok vezetői telefon utján még beszélgethetnek is egymással. Ha váltakozó áramot vezetünk az elektromos csengőn keresztül, úgy nemcsak a szembe menő, hanem az egymás után haladó vonatok is csengetnek egymásnak, mihelyt pedig ez a figyelmeztetés bekövetkezett, a vonatvezetők a telefonon megkezdhetik utirányukat, menetssebességüket és így elháríthatják az összekötözést. Az elektromosság vezetésére a vasuti sinek felett körülbelül félsintávolságnyira egymástól két elszigetelt csupasz drót vezetendő egyik állomástól a másikig, a hol minden összekapcsolódás vagy levezetés nélkül végződnek. E drótokkal olyan villa alaku rud közli az áramot, mint a minő a felső vezetékű elektromos vasutak kicsijain tényleg alkalmazásban van. Mig egy vonat mozog két állomás közt, addig csengetés nem történik, mihelyt azonban másik is lép a pályára, azonnal áramzárás következik be, s a csengők megszólalnak. Az állomások vágányai felett is lesznek vezetékek, a melyek a sinnel együtt lesznek válthatók. A tilos vágány vezetékai pedig egymással kapcsolandók össze, mi által az következik be, hogy ha az állomásra berobogó vonat ilyen vágányra téved, maga-magának azonnal csengetni fog, mely esetben a vonatvezető rögtön tájékozva van a veszedelemről s a vonatotidejében megállíthatja.

Irodalom, művészet.

Színház.

A hét első napján a komoly muzsának áldozott színházunk: Romeo és Julia került színre. Juliát ez alkalommal láttuk először Hahnel Aranka k. a. által személyesítve. Hahnel Aranka, mint tudjuk, leánya Szabó Ilka asszonynak, a vidék egyik legjelesebb, — ma már nyugalmazott, — drámai színésznőnek, a kítől úgy látszik tanult: tartást, járást-kelest, mozgást a színpadon s az előadás módjait és technikáját; melyet azonban át- és átjár az eleven élet melege, és így játékában nincs semmi kopirozás, hanem saját énjét adja a formának. Mondhatjuk, hogy Julia némileg önálló alakítás volt, ezt megérezte a közönség ama része, ki már több Juliát is látott a Hahnel Arankáén kívül. Azt pedig felesleges magyarázni, mily nagy dolog az, ha az alakító színésznek sikerül, a maga intenzióit megértetni a közönséggel. Hahnel Arának ez sikerült, úgy miként Szakács Andornak, ki ma ismét a régi jó színész volt és Merkutio szerepében tökéletes alakot mutatott be. Romcót Molnár László játszotta röviden és jól.

A királyfogás, Üdvöske, Kis alamuszi és a Szultán mind azért lettek megismételve, hogy alkalom adassék Inkei G. kisasszonynak magát megkedveltetni a publikummal; ami részben sikerült is. A művésznő barátai föl is használták a kellő alkalmat és valahányszor csak lehetett, lelkes tapsokkal hívták ki a lámpák elé.

Ujdonsága is volt a hétnek. „A mintaférj“ című bohózat szombatn került színre, kevesebb publikum előtt, mint a mennyi ezen neveltető mozzanatokban gazdag vígjáték megérdemelt volna. A részvétlenség oka, hogy ugyanazon napon volt az izr. nőegylet bálja és a közönség java-része ott gyülekezett össze ezen estén. A „Mintaférj“

még e hét folyamán újra színre hozzák, bírálatunkat azon alkalomra tartjuk fenn.

A „Pillangó csata“, a „Szökött katona“, továbbá „Lári és Fári“ a régi szerep osztással és a régi sikerrel adattak.

Szokás szerint, most még a jövő heti műsört illenék közölni, de nálunk az teljesen felesleges papír és festék pocsékolás lenne, mert Halmay művezetése alatt hetenkint csak azért változik hétszer a hét elején kiírt műsor, mert a hétnek csak hét napja van.

— **Műsor.** Ma szerdán, január 22-én, páratlan bérlet (19. sz.) Inkey Gizella fellépésével „Az üdvöske“ Audran közkedveltségű nagy operettje. Csütörtökön jan. 23-án (bérlet szünet) Bihari Zoltán karnagy jutalomjátékául, itt először: „Szép Heléna Iliónban“, eredeti nagy operette. Zenéjét szerző Geiger A. Mór. Pénteken jan. 24-én (bérlet 20 sz.) itt másodszor „A mintaférj“ nagyhatású francia vígjáték.

— **A „Zenélő Magyarország“** közkedvelt zenemű folyóirat január 15-iki II. száma tartalmaz két szép új magyar dalt. II. S. Jones „Palermo“ koringóját s a hírneves svéd Halfdan-kjerulf „Bölcső dalát.“ A pártolásra érdemes hazai zenemű lap ára negyedévre 6 füzetre hatvan zeneoldallal tartalommal 1 frt. előfizetheti a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalánál Bpest, Csengeri utcza 62 sz. Ugyanitt jelent most meg Dr. Greizinger Iván „165 Hegedű átirata“ a egy hegedűre írt 60 lap terjedelmű zenemű kötet; mely 117 eddig még szóval zeneszerzők legrszőbb műveit remekül sikerül átírtokban tartalmazza. A hegedűjátékosoknak igen becses kötet ára 3 frt. A hegedű átiratból mintáivet a Zenélő Magyarországból mutatóványszámot ingyen küld a kiadóhivatal

— **Az „1848-49-iki Magyar Szabadságharcz Története“** című illusztrált munkából most jelent meg az 51-ik füzet, a melyben Graeca György a debreczeni országgyűlés működését uondja el számos eddig ismeretlen adat fölhasználásával. A füzet képei ezek Ágyugolyók, granátok a szabadságharczából. A budapest Ujépplet kaszárnya 1849-ben. Honvéd-dob. Orosz kovás-puska 1849-ből. Ujvidék ostroma 1849 június 2-án Damjanich csibukja. Gr. Bathány Lajos szivarszipka. Orvos czinderes-lőfegyvere 1849-ből. A nagyszabású munka néhány füzettel több lesz mint tervezetett, de a tavasz folyamán okvetlenül befejeztetik. Ugy a már megjelent két kötetre, mint a most folyó füzetekre a kiadó cég (Wodainer F. és Fiai) még mindig elfogad megrendeléseket.

— **A Pallas Nagy Lexikona** 139—142 füzetei az összes ismerteknek Kápolnai—Kerman címszavak közé eső anyagát magyarázzák. A szöveg rajzokkal különben is gazdagon tarkított füzeteket ezuttal igen sok és becses külön melléklet is disziti. Mindjárt a 139. füzet elején találjuk a Kárpátok nagy abroszát, mely egyformán hasznos lehet a laikusra, a turistára és a földrajzi tudományok kedvelőire nézve is oly pontosan és nagy arányokban van feltüntetve a nevezetes hegység minden kiágazása; a keményítő gyártás készülékeit tanulmányozva, mindenki egyszerre tisztában van e fontos iparcikk előállításának módjával; a szintén ezen füzetben adott Keselyűk fametszet pedig gyönyörű csoportozatban mutatja be ezen érdekes állatok különféle fajait. A 140. füzet

legszebb melléklete egy pompás színnyomat, mely a Majolikáipar legkiválóbb külföldi remekeit mutatja be s tiszta nyomás, izlés és színpompá tekintében ritkítja párját, egy térkép Déli Európa állapotát tünteti föl az első három kereszties háború idejében; a kétszárnyak melléklete pedig az e csoportba tartozó állatokat ábrázolja. A 141. füzet elején adott térképben ismét Déli Európa politikai felosztását kapjuk a negyedik kereszties háború óta; a Kétszárnyak szép fametszete pedig a denevérek számos példányát tünteti fel, tiszta és jól sikerült képekben, míg a harmadik mellékleten Khina térképét látjuk. A 142. füzethez a Kigyók cikkének első képmelléklete, van csatolva, s a szép fametszet a Pallas nyomdából került ki; az utána következő Kis-Kütkülő vármegye térképén meglátszik az a lelkiismeretes gond és pontosság, melylyel a Nagy Lexikon szerkesztése főleg a hazánkra vonatkozó ismereteket tárgyalja; a Kolibrik pompás színnyomatú képén végül festői csoportozatban látjuk e ragyogó tollú exotikus madarak ritkább példányait. E párat bőkezűséggel nyújtott iltusztrációkhoz méltóképen sorakozik a füzetek magas színvonalon álló magyarázó szövege is s melyet ez idő szerint több mint 300 kiváló tudós és szakiró tollából állít össze a főszerkesztő. Hazai tudományunk és irodalmunk e kittedéségeit joggal nevezhetnők a „Nagy Lexikon gárdájának“ s azon elismert tekintély, melynek a nagy közönség előtt méltán örvendenek, felment bennünket attól a kötelességből, hogy az e füzetekben foglalt számos fontosabb cikket külön is földicsérjük.

FARSANG.

Jelmezbál.

Tehát bálit tudósítást kíván tőlem a tek. Szerkesztő Ur? Persze, kívánni könnyű, de megtenni! megtenni! — Hogy ez nehéz és felelőségterhes munka, azt be fogja látni még egy ellenzéki lapszerkesztő is, aki különben éppenséggel nem akar semmit sem belátni, mint azt, amit ő maga belátni akar.

Tehát b. lapja kedves és nem kedves, nyájas és nem nyájas, szives és szivtelen, érdekelt és nem érdekelt olvasóinak azt kell elmondanom, hogy a f. hó 17-én megtartott izr. nőgyűlet jelmez-estélya miként folyt le és a jelmezbe öltözött hölgyek közül kit illet ama híres alma, melyért három istennő sem restelt bíró elé állni. — Szóval:

„Melyik volt szebb? melyik díszőbb?
Melyik nagyobb?“ . . . . .

A költő szavaival szólva (a magam meggyőződése is) így kellene felelnem:

„Talán az a magas dalmó,
Aki kivált seregéből
Oly magasan mint egy zászló!
És mikor királynőnek nevezték
Nem hallgatott oda sem,
Mert csak magyar hölgy akart lenni.“

Nem! sort fogok tartani. Leszállok pégazusomról és referensi tisztemhez mérten kellő komolysággal fogom elmondani a dolgok sorrendjét.

Kilencz óra lehetett, midőn egy hamis szemű, fitas óru menyecske ott a bált terem nagy karzatán így szól hozzám: „Talán a veteránok bálja lesz ma? hiszen celebritásai idősebb urak és csupa javakorbéli dának vannak lenni a táncteremben?“

Türelem! szoltam kedves szomszédnőmhez, és ime, mint varázsszóra megnyitott a terembe vezető ajtó mindkét szárnya. — Piros Józsi zenekara rákezdte egyik legszebb indulóját. — A közönség sorfalat képezve kíváncsian nézett a czukrázda, illetőleg a tágra nyitott ajtó felé.

Volt is mit nézni!!

A jelmezeselek felvonulása kezdődött.

Csupa fiatal, szép, tünde, mosolygó arc. Az első Dr. Dominusz Simonné magyar diszruhában, fején a legszebb diszszel — a magyar asszonyok arany főkötőjével. Idézett versszakom minden szava reá illik. Utánna Kunetz Mariska k. a. lépett be Pompadur korábeli elegáns rokkoko toilletben, melyet annyi méltósággal és bajjal hordozott, mint maga a jelmez történeti emlékü megteremtője. Hasonló stilbe készült öltözéket viselt a baba — arcza Milkó Mórné és Dr. Geréb Mihályné. Ezután a virágjelmezek egész sora következett. Aki ebből a florából koszorút tudna kötni, az lenne csak ügyes kertész.

De nini, hiszen meg van! ott settenkedik a buzavirág (Dr. Csillag Károlyné) köztül a legbajosabb kertész leányok egyike Vadász Gizella k. a., mellette csinos segédei Fridmann Rózsa és Steiner Riza Ó-Moroviczáról, ezek kezében még a száraz kóró is kivirítana, annál inkább érvényesült az a bájos vizililiom (Löbl k. a.) a legszebben viruló pünkösdi rózsza (Klein Ilona k. a.) a hozzáférhetlen magasban diszelgő havasi gyopár (Guttmann Ilona k. a.), kiknek személye is virággarnitúrái általános feltűnést keltettek. Érdekes, hogy a virággarnitúrák Friedmann Józsefné szabadkai műtermében készültek.

A természeti csodákban is bővelkedett ezen rendkívüli módon sikerült bálestély.

Volt pl. egy napraforgó (Fischer Melitta) és csodálatos! nem ő fordult a nap felé, hanem ő maga lett a nap, mely után fordult minden jó izlésű ember arca; tél, (Süffer Jolánka) melynek láttára mindenki felmelegedett; ördög, (Hirsch Ida) akit örömmel néztek; kéményseprő, (Lányi Mórné) kitől nem az apró, hanem a bajszos legények féltették álmuk nyugalmát; darázs, (Dr. Blau Lajosné) kinek nézése, de nem a csipése fájt; tiroli leány, (Krammer Margit) kinek olyan gyönyörű termete, tűzök fekete szemei és bokát verő hajfonatai vannak, mint egy, a szépség versenyen kitűntetést nyert magyar leánynak; olasz leány. (Kunetz Ilonka) bájos szelid szemekkel és ezüst színű szőke hajfürtökkel; steier asszony, (Havasné) kedves filigran termettel; magyar paraszt leányok, (Spitzer és Dorner kisasszonyok) finom, szelid uri modorral; bájosan mosolygó sakkábla, (Dr. Bartané) aki mindig maga nyeri meg a játszmat.

Szt. Kleofás, micsoda karaván!

Esmeralda, Saffi, Kleopatra le a versenyteréről! Eihomályosultko, szebb nálatok az a kis közös oláh cigánylányka (Steiner Irma) aki mindenkit megbabonázott villogó szemével, piros ajkával és gyöngysor fogával, melyekkel versenyt csillogot fényes cigányöltözéke. Méltó társai voltak azok, melyeket a sugártermetű Beck Meláni, a kedves Majoros nővérek és a csinos Teltz R. k. a. viselt.

Miután a jelmezeselekről elsoroltam, amit szegény fejem megjegyezhetet és a téréből kifogytam, zárom referádám ama idézettel:

„Az életben csak egyszer van nyár,
Ha eltűntöd a nyarat, csak korója marad.“

Téné.

HIREK.

— **Halálozás.** A szabadkai m. kir. adóhivatal tisztikara szomorodott szívvvel jelenti felejtethetlen kartársának Kórmóczy János adótisztnek f. évi január hó 19-én este 9 órakor élte 31-ik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. Az elhunyt földi maradványai f. hó 21-én d. u. 3 órakor fognak a r. k. egyház szertartása szerint a bajai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke lengjen a felejtethetlen kartárs porai felett!

— **Hazaifiatlan község.** A Bácska egyik nagy községében Bács-Szent-Tamáson felháborító határozatot hozott a napokban a képviselőtestület. A községi gyűlések jegyzőkönyveit, noha a községnek 4500 magyarjku lakósa van, még most is szerb nyelven és ciziril betűkkel írják. A törvényellenes állapot megváltoztatása céljából a képviselőtestület legutóbb tartott gyűlésen Matoss János esperes és több társa indítványt terjesztettek elő, hogy ezentul magyar nyelven is vezessék a a jegyzőkönyveket. Ezt az indítványt 21 szóval 7 ellenében leszavazták.

— **Milleniumi történet.** Az „Atheneum“ r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története“ című tíz kötetes nagy munkából (millenniumi kiadás) megjelent az 53. és 54. és 55-ik füzet, a melyekkel a harmadik kötet („Az Anjou-Ház és Örökössei“) befejezést nyert. Most gyors egymásutánban meg fog jelenni a második kötet („Az Arpádok kora“) többi hiányzó füzet, úgy, hogy ez a második kötet is rövid néhány hét alatt teljes fog lenni. Ez a most megjelent három füzet is pazar gazdagsággal van kiállítva. Közölve vannak ezekben a füzetekben a husziták betörése, a török elleni védelemre, Zsigmond császár és király utolsó éveire, majd Albert király rövid uralkodására vonatkozó összes feltalálható történeti emlékek. Mindjárt a pompás műmellékletek ragadják meg figyelmünket. Az 53. füzet egyik igen érdekes műmelléklete „Valois Lajos kossaroztatása és Zsigmond esküvője“, egy középkori színes kép, mely Froissart krónikájának boroszlói codexéből van átvéve; a másik műmelléklet pedig „Zsigmond római császárra koronázása“ jelenetét tünteti fel a római Szent Péter templom érckapuján levő domborkép után. Az 54. füzet egyik műmelléklete kiváló diszénél, a másik pedig magyar történeti jelentőségénél fogva különösen érdekes. Amaz Albert királynak a bécsi udvari könyvtárban őrzött „Viridarium Imperatorum et Regum Romanorum“ című codexe első lapját mutatja színes hasonmásban; emez pedig „A francia király czimeradományá Garai Miklós részére“, — a báró Mednyánszky-család levéltárában őrzött eredeti után készült tökéletes rajz. A sűrű szövegképek közül fel kell említenünk a következőket, u. m.: „Basel középkori képe“ (Schedel Világkrónikájából); — „Pozsony VI. századi térképe“ (A Reider-féle bambergi térkép-gyűjteményben); — „Zsigmond császár a kölni dóm oltárképén“ (Gochner István egykoru festménye után); — „Albert király“ arczképe az ambrasi arczképgyűjtemény eredetije után; — „Albert király nagy pecsétje“, — „Neszmély“ látképe, — „Albert király kutja Neszmélyen“, pompás tájkép, mind kettő Cserna Károly eredeti rajzában stb. Egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Bérbe adó helyiségek.

A **Nemzeti Casino** közhirre teszi, hogy az ujan épülő házában 1896 April hó 25-től az Egressy utcára 3, a Vesselényi utcára 2 üzlet helyiség, továbbá 1896. Junius h. 16-tól egy Étterem, és egy Czukraszda helyiség bérbe adatik.

A szerződési feltételek a Nemzeti Casino jelenlegi helyiségében mindennap megtekinthetők és ugyanott szóbeli értesítés is nyerhető.

Szabadka. 1896 január 16-án.

A Nemzeti Casino Igazgatósága.

MEGHIVÓ.

A Szabadkai kereskedelmi és iparbank
1896-ik évi február 9-én vasárnap délelőtt 9 órakor,
az intézet helyiségében

RENDES KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgyszorozat:

1. A jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével megbizandó két részvényes kijelölése.
  2. A lefolyt 1895. évi üzlet eredményéről előterjesztendő évi jelentés.
  3. A zárszámlának a felügyelő bizottság jelentésével együtt való előterjesztése és az a felkötött adandó fölmentés.
  4. A nyereség felosztása, illetőleg az osztalék meghatározása.
  5. Az alapszabályok 30, 31, 35, 36, 43, 47, 49 és 51-ik szakaszainak módosítása.
  6. Öt igazgató kilépése és az ennek folytán törtéendő új választás.
  7. A három tagból álló felügyelő bizottság és két póttag megválasztása 1896. évre.
- S z a b a d k á n, 1896. évi jgnuár hó 11-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából az államtól engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45,007 három osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

H u z á s o k:

I. osztály: 1896. február 5—8-ig. | II. osztály: 1896. március 11—14-ig. | III. osztály: 1896. május 12—28-ig.

Árak az I. osztályra:

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.— forint

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
60.—	30.—	6.—	3.— forint

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki: a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsolási tervezet fűntebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek máttól fogva a falragaszokon jelzett elárusítóknál a fenti eredeti árakon kaphatók.

Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték igazgatósága.

Minden
3-ik sorsjegy nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket
nyújt az államilag engedélyezett

Minden
3-ik sorsjegy nyer.

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

45,007 három osztályba osztott pénznyeremény 9.200,000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben **EGY MILLIO** korona.

Az I. osztály huzása
1896. február hó 5—8-ig.

A II. osztály huzása
1896. március hó 11—14-ig.

A III. osztály huzása
1896. május hó 12—28-ig.

Nyereménytervezet:

Nyeremény	korona	korona
1	80,000	80,000
1	60,000	60,000
1	40,000	40,000
1	30,000	30,000
1	20,000	20,000
1	15,000	15,000
1	10,000	10,000
2	8,000	16,000
8	4,000	32,000
10	2,000	20,000
13	1,000	13,000
100	400	40,000
860	200	172,000
9000	80	720,000
10000	nyeremény összesen	1.268,000

Nyereménytervezet:

Nyeremény	korona	korona
1	100,000	100,000
1	60,000	60,000
1	40,000	40,000
1	30,000	30,000
1	20,000	20,000
1	15,000	15,000
1	10,000	10,000
2	8,000	16,000
8	4,000	32,000
10	2,000	20,000
13	1,000	13,000
100	400	40,000
860	200	172,000
9000	120	1.080,000
10000	nyeremény összesen	1.648,000

Nyereménytervezet:

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600,000	600,000
1	400,000	400,000
1	300,000	300,000
1	200,000	200,000
1	100,000	100,000
2	40,000	80,000
2	20,000	40,000
5	10,000	50,000
10	8,000	80,000
34	6,000	204,000
100	2,000	200,000
200	1,000	200,000
2650	200	530,000
22000	150	3.300,000
25007	nyeremény és egy jutalom	6.284,000

Árak az I. osztályra:

1/1	1/2	1/10	1/20
20.—	10.—	2.—	1.— forint.

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	30.—	6.—	3.— forint.

ajánlja és szétküldi az összegnek előleges beküldése mellett vagy utánvétellel

HEINTZE KAROLY, Budapest, Szervita-tér 3-ik szám.

Sürgöny-czím:
Lottoheintze,
Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeket ajánlott levélben való küldése kívántassék és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. kifizendő be. — Az első magyar osztálysorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő nyereményeket osztottam ki: 400,000, 200,000, 100,000, 80,000, 50,000 koronásak stb.

Sürgöny-czím:
Lottoheintze,
Budapest.